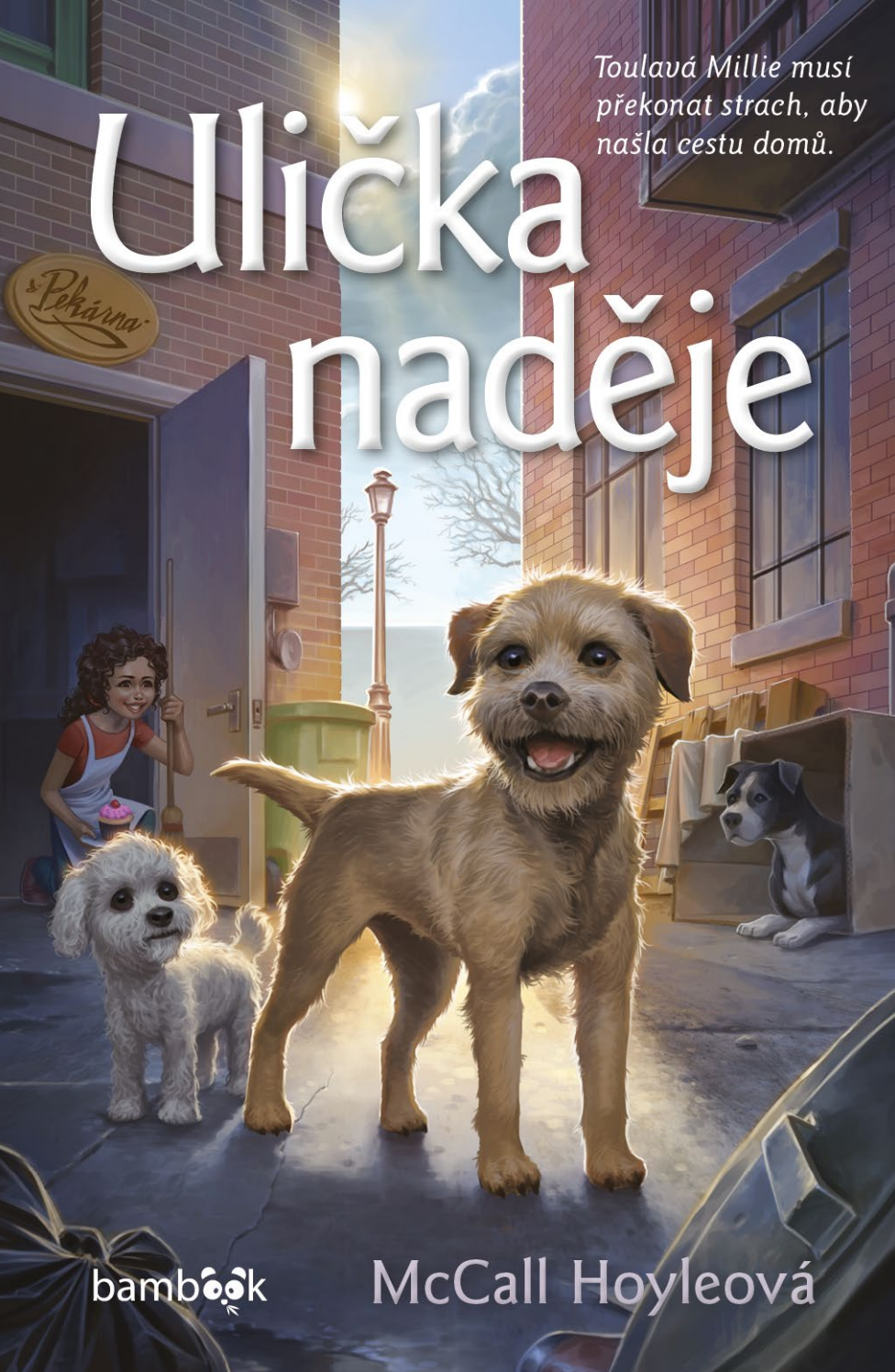

Ulička naděje

Toulavá Millie musí překonat strach, aby našla cestu domů.

bambóok

McCall Hoyleová

bambôok

*Mému otci,
který mě bral do knihoven,
kupoval mi knížky
a učil mě snít bez hranic*

Ulička naděje

McCall Hoyleová

Přes to přese všechno pořád věřím,
že lidé jsou v jádru skutečně dobří.*

ANNE FRANKOVÁ

* (z prvního českého vydání *Deníku Anne Frankové*
z roku 1956, přeložil Gustav Janouch)

Kapitola první

Olidech toho vím dost. Víím, jak probíhají jejich dny – kdy vstávají a kdy odpočívají. Dokonce znám i některá jejich slova, ale jak se jmenuju, to nevím.

Jsem pes ulice.

Nejlíp umím dávat pozor a schovávat se.

A to taky dělám.

Dávám pozor a schovávám se.

Dávám pozor a schovávám se.

Dnes večer se schovávám v chladných stínech za řadou popelnic. Pomáhá mi tma a má tmavě šedo-hnědá srst. A to, že jsem malá.

Rodina, co jde po druhé straně ulice, si mě nevšimne. Nemají tak dobrý čich jako já. Navíc si povídají a nedávají pozor. Nesou se za svou fenkou, jako by je nikdy ani nenapadlo, jaké to je, muset se před něčím schovávat. Jako by se jim líbilo stát nechráněný v kruhu světla, které na ně vrhá pouliční lampa.

Narovnám se a snažím se vypadat větší a statečnější, než ve skutečnosti jsem. Nechci, aby ta starší fena začala štěkat a prozradila mě. Naštěstí sotva pohne nosem. Nepotřebuje upozorňovat svou rodinu na mou přítomnost, víc ji zajímá, aby už se vrátila domů do tepla. Já bych byla taky ráda v teple, ale ze všeho nejdřív se potřebuju najíst.

„A fakt bude sněžit, tati?“ zeptá se mladá lidská dívka. Popobíhá, aby dvěma dospělým stačila. Na hlavě má čepici a na ní poskakuje něco jako balónek. Já čepice nemám ráda. Hlavy lidí v nich vypadají oproti tělu moc velké a lidem přes ně není vidět do očí. Pro psy je pak těžké odhadnout, jak se člověk bude chovat. Ale tahle holčička je malá a voní po sušenkách a její čepice má navrchu balónek! Takže nemůže být zlá.

„Ááá, to víš, že bude sněžit.“ Pán se podívá dolů na holčičku. Vlasy se mu ve světle obrovského měsíce lesknou. „Bude spousta, spousta sněhu. Říkají, že by to mohlo být ještě horší než ta vánice, co byla v Asheville ten rok, kdy jsem se narodil.“

Do břicha mě štípne ledový vítr a já se zachvěju.

Maminka si přitáhne děvčátko k sobě, ale tlusté bundy je drží daleko od sebe, jako dva buclaté ploty. „Naštěstí máme tolik kakaa a sušenkového těsta, že by nám vydržely na celý rok.“

„Jupí!“ Holčička utíká po chodníku napřed k jejich domu.

„Koupila jsi mléko, chleba a baterky?“ zeptá se otec tišším hlasem a vezme matku za ruku.

Ta se ho chytí a přitulí se k němu. „Jasně. A vajíčka. A svíčky. A prakticky všechno ostatní, co v krámě ještě zbylo.“

Pán se na ni usměje. „Tak to je dokonalé – střecha nad hlavou, jídlo a rodina. Co víc potřebujeme?“

„Přesně tak.“ Paní mu položí hlavu na rameno.

Sevrou se mi útroby, když je tak vidím, jak si spolu vykračují – nakrmení, zahřátí, jako dva psi ze zdravé smečky. Holčička zatlačí do dveří jejich domu. Stará fenka zavrtí ocasem a přidá do kroku. Přes celou ulici až ke mně dolehne vůně masa a sýra. Zavětřím. Dospělí vejdou dovnitř za holčičkou a fenkou. Když se za nimi zavrou dveře, neodolatelná masová vůně vycházející z domu se vytratí.

Zakručí mi v břiše. Zakňučím, zvednu nos k nebi a hledám ve vzduchu vůni Pašáka. Hrud' mi sevře něco, co je trochu podobné jako hlad, ale je to jiný druh prázdnoty. Pašák a já jsme bývali smečka, právě jako ta rodina v útulném domě na druhé straně ulice.

Pašák mě naučil všechno, co vím o životě na ulici – kdy je nejbezpečnější hledat jídlo, kde jsou nejplnější popelnice, jak být neviditelná. Ale pak jednoho dne

Pašák odešel pro něco k snědku a už se nevrátil. Prostě zmizel a já nevím proč ani kam.

Pašák je ten nejrychlejší a nejchytřejší pes, kterého jsem kdy poznala. V noci ho maskuje jeho černý kožich. Má hranatou hlavu a široký hrudník, díky kterému vypadá ještě větší, než ve skutečnosti je. Neměl štěňata, co by ho zpomalovala. Chytač psů ho nikdy nedohonil. Mockrát nás něco rozdělilo – špatné počasí, ploty, jednou dokonce i dlouhatánský vlak –, ale nakonec si mě vždycky našel.

Vždycky.

Ale tentokrát... je pryč už mnoho, mnoho dní.

A jeho pach na stromech a keřích a popelnicích po městě postupně slábne.

Zavrtím nosem ze strany na stranu, pátrám v mrazivém vzduchu po Pašákovi... nebo po známkách nebezpečí. Ale na studené ulici je klid. Už je pozdě. Co nevidět se měsíc schová za hory, co lemují město, a to znamená, že se budu muset vrátit do své uličky. Hledám ty nejhlubší stíny a klusám v nich směrem k centru, kde jsou domy čím dál vyšší. Tam mám svoje tajné hnízdečko, za řadou popelnic u zadních dveří obchodu, kde se prodávají různé druhy teplé a voňavé pochoutky zvané chléb.

Skloním hlavu, dál pochoduju proti sílícímu větru a mhouřím oči do škvírek. Musím věřit svému nosu,

že mě dovede domů. Ale vítr fouká chvíli sem, chvíli tam a hrozně mě mate. Trhám hlavou. Po straně ulice zašustí v trsu dávno uschlého plevelu papír. Zavřu tlamu a rozšířím nozdry. To není jen kus papíru v uschlém plevelu. Je to obal od jídla! A často se stává, že kde je obal od jídla, tam je taky lidské jídlo.

Zavrtím ocasem. V tlamě se mi sbíhají sliny. Utíkám k plevelu. Popadnu kluzký papír a zhltnu pár kousků masa a chleba, co se na něj nalepily. Ráda bych si dala víc, olizuju z papíru mastnotu, ale poslední sousto jídla si schovám vzadu v krku. To ještě budu potřebovat později, až budu zpátky ve své uličce.

Tam mě chytač psů nedostihne. Jsem možná malá, ale taky chytrá a mám naplánováno spoustu způsobů, jak mu utéct, kdyby to zkusil.

A on to zkusí.

Zkouší to pořád.

Ale mně se jeho smyčka neutáhne kolem krku tak jako mojí mamince, protože já dávám pořád velký pozor. Budu opatrná, moc opatrná. Budu věřit svému nosu, že mě provede další mrazivou nocí. Budu mu věřit, že udrží v bezpečí mě i to maličké stvoření, které jsem v uličce pečlivě ukryla.

Kapitola druhá

Když konečně vzlouznu do své uličky, krysy s kórálkovýmá očima se rozprchnou do skulin a do podzemí. Taky se jen snaží přežít, jako já, ale jsou s nimi problémy. Krysy vyvolávají trable a kradou jídlo. A lidé je mají vážně moc, moc neradi.

Normálně bych je honila. Ale dneska jsem tak unavená, že nemám sílu ani vrčet. Zbytky lidského jídla mi břicho nenaplnily. A navíc mě potřebuje malé štěňátko v mém hnízdě. Nemůžu riskovat, že ten malý kousíček jídla, co pro něj schovávám, spolкну nebo upustím.

A tak jen otáčím hlavou, čenichám a otírám se bokem o cihlovou zeď. Zůstávají na ní mé chlupy a vůně, co budou krysám a dalším zvířatům připomínat, že se mají držet dál. Skloním hlavu k zemi a doplazím se do tlusté roury, co vede pod jednu budovu. Jakmile jsem u hnízda, štěně zvedne maličká bílá ouška a zakňourá.

Před pár dny ho nějaký člověk vyhodil poblíž mých popelnic. Bez Pašáka si dokážu najít sotva dost potravy pro sebe, ale tu malou jsem nemohla nechat umřít hladu. Budu jí pomáhat stejně, jako Pašák pomáhal mně, dokud se neoteplí a ona nebude dost velká na to, aby přežila sama. Pak se bude muset naučit škole ulice, nebo si najít rodinu. To je rozhodnutí, před kterým stojí všichni toulaví psi.

Mně život na ulici nevadí. Je předvídatelnější než život s rodinou. Ne každá rodina totiž žije v teplém domě, co voní po horách masa a sýra. Ne každé dítě má takové štěstí jako ta hopsavá holčička s balónkem na čepici. Věřte mi. Já to vím. Já jsem taky mívala rodinu. Ale na světě jsou zlí lidé – tak jako jsou na něm zlí psi. Lidé, co se obrátí proti vám, když to nejvíč čekáte. Lidé, kterým se nedá věřit.

Zůstanu stát bez hnutí, skloním čumák k zemi a nabídnu Maličké svoje mastné pysky, jako je mně nabízela moje maminka. Malý teplý jazýček štěněte mě pošimrá ve vouskách. Vytlačím zezadu z krku ten kousek jídla, co pro ně schovávám, a upustím ho do hnízda před jeho tlapky. Popadne ho, naráz ho zhltně a pak mi začne hladově olizovat pysky, protože doufá, že dostane víc. Má hrozný hlad. Jenže já pro ně už nic víc nemám, a tak ho jen pošťouchnu k tomu nejteplejšímu místěčku až úplně vzadu v hnízdě.

Maličká škrábe drápky po kusu látky, kterou máme hnízdo vystlané. Pořád z ní vycházejí zbytky vůně toho chlebového krámku, za kterým jsem ji našla. Lahodná sladkost už skoro vyprchala, ale pořád se dají rozeznat pachy starého pána, co v krámě pracuje, a ještě slabší náznaky vůně mladé dívky, která k pánovi patří. Maličká se několikrát zatočí doko-lečka, schoulí se do klubíčka a zavře oči. Boky se jí zvedají a klesají, jako by spala, ale její malé tělíčko se chvěje.

V teple ji udržuje jen slabé, krátké chmýří. Já mám naštěstí hrubý kožíšek, který mě chrání před vlhkem, a huňatou měkkou podsadu, co mě udržuje v teple. Uložím se do roztrhaných papírů a měkké látky a jemně ovinu své tělo kolem třesoucí se Maličké. Dnes v noci nás můj kožich bude zahřívat obě.

Být pes ulice má svoje výhody. Nikdy jsem nezůstala zavřená za plotem. Nikdy mě neuvázali na provaz a nevláčeli mě po chodníku. Můžu si očichávat, co chci a jak dlouho chci, můžu si čapnout a ulevit si, kde se mi zlíbí. Ale psi ulice mají i svoje problémy. A nejhorší ze všech je ten pocit prázdna uvnitř, který nedokáže zaplnit ani sebevíc jídla, vody a odpočinku.

Naštěstí je zítra den odpadků! Den, kdy lidé vyta-hují na kraj ulice velké popelnice plné mastných papírů se spoustou vynikajících zbytků jídla. V den

odpadků si vždycky přivstanu a projdu si svá oblíbená místa dříve, než popeláři ty nejlepší úlovky odvezou. Vždycky najdu nějaké mleté maso a sýr. A jednou za čas se dá narazit i na kuře.

Teď si ale potřebuju odpočinout. Skloním hlavu ke štěněti. Instinktivně se ke mně přitulí. Zavřu oči, ale můj nos a uši zůstávají v pohotovosti. Během noci se ochladí a já střídavě usínám a zase se probouzím. Teplé břicho Maličké se zvedá a klesá vedle mého.

Trhnu sebou, když ucítím pach shnilého masa a malého kousavého hmyzu. Tenhle pach bych poznala kdykoliv. Je to velká krysa a *škráb, škráb*, cupitá rourou k mému hnízdu. Napnu celé tělo, jsem připravená po ní chňapnout. Naježí se mi chlupy na hřbetě. Zvednu pysk, vycením zuby a hluboko v hrudi zavrčím, ale nezaštěkám. Nechci probudit Maličkou.

Záludná krysa odcupitá zpátky tam, odkud přišla. Položím si hlavu vedle hlavičky štěněte. Podle toho, jak si krysa pohvizdovala, by se dnes v noci už vrátit neměla.

Kapitola třetí

Když se v otvoru na konci roury objeví první skvrnka denního světla, vstanu. Mám bolestivě ztuhlé nohy. Spala jsem moc dlouho v jedné poloze. Nechci vyrušit Maličkou, a tak si opatrně protáhnu záda a krk. I když se snažím být potichu, štěně sebou začne mlít.

Otevře oči, ale nevstane a nezačne vrtět celým tělem jako všechna štěňata. Na to je moc slabé. Ještěže jsou pryč ty krysy. Jakmile vyšlo slunce, zmizely zpátky do svých skrýší. To znamená, že můžu Maličké donést jídlo a vytěžit ze dne odpadků co nejvíc.

Z dálky už se nese vrzavé *píp, píp, píp*. Popeláři. Jestli si nepospíším, budou u nejlepších popelnic dříve než já. A tak se skloním k Maličké, otřu se nosem o její hebký čumáček a snažím se jí sdělit, ať tady zůstane, ať se nebojí, že se k ní vrátím. Pak se mi sevře hrdlo a já svěším ocas, když si vzpomenu, jak se o mě naposledy takhle otíral Pašák. A už se nevrátil.

Vyplazím se rourou ven z hnízda a vyklouznu do uličky. Skulinou pode dveřmi chlebového krámků je vidět světlo. Ucítím ty sladké dobroty, které tu starý pán každé ráno peče, a zakručí mi v břiše. Zmrzlý chodník mě štípá do tlapek a já utíkám kolem prázdných popelnic na tichou větší ulici. Popelnice v uličce jsou jiné než ty, co lidé vyvázejí na chodníky. Jsou větší, těžší a dobře zavřené, takže se z nich nedá nic vytáhnout.

Popelnice na hlavní ulici skrývají ty největší poklady a stojí za to si k nim doběhnout, i když jsou o něco dál. A tak klusám za roh a přiblížím se k první skupince popelnic. Víka jsou však zajištěná pružnými lany a ani na zemi neleží žádné pytle s odpadky. Svěsím uši.

Umírám hladu. Vůně něčeho tučného – snad jsou to sýr a vejčička? – mě táhne k další skupině popelnic. Utíkám a moje dráčky cvakají do ranního ticha. Chvěje se mi nos. Tady musí bydlet nějaký úžasný člověk, protože tyhle popelnice jsou úplně vrchovaté a jejich víka se naklánějí ke straně jako šikmo posazené čepice.

Stoupnu si na zadní a opřu se předními tlapkami o studenou nádobu. Víko se zakymácí a spadne na zem. Rozhlédnu se na obě strany, jestli kolem nejsou lidé. Nejsou. A tak začnu na zadních vyskakovat

nahoru, znovu a znovu. Jsem vynikající skokanka. Když se ocitnu nahoře, vždycky chňapnu zuby po plastovém pytli s odpadky. Po několika skákacích a chňapacích manévrech se pytel roztrhne a na zem se rozsype celá hromada vynikajícího jídla. Vrtím ocasem tak, až skoro ocas vrtí mnou.

Úspěch!

Všude kolem se válejí papíry nasáknuté šťávou, kůrky chleba a malé kousky masa. Snědla bych i ty mastné papíry, kdybych musela, ale dnes nemusím. Dnes je v téhle jediné popelnici dost jídla, aby to nakrmilo mě i Maličkou až do dalšího dne odpadků. Ryby, maso, sýr – každá dobrota, jakou si jen pes dovede představit. Je tu dokonce i jedno celé kuře, na kterém zůstala většina masa! Zuby ho odtrhám od kostí a zhltnu, pak si olíznu pysky. Je to tak vynikající, že nemůžu přestat. Strčím celý čumák do kostry a vyližuju všechnu tu lahodnou šťávu i zevnitř skeletu.

Jsem tak ponořená do té velkolepé hostiny, že si nevšímnu popelářského auta, dokud není skoro vedle mě. Když ho konečně uslyším, mám hlavu zavrtanou v kuřecím skeletu a nemůžu se ho zbavit. Skloním hlavu, třepám jí a oklepávám se, ale uvízlá jsem v kostře jako myš v hadí tlamě. Zběsile hrabu po skeletu tlapkami, dokud mě kuře konečně nepustí, a potom se rychle rozhlédnu. Hledám, kudy bych před popeláři utekla.

Srdce mi divoce buší. Boky se mi zvedají. Utekla bych do uličky, ale nemám nic pro Maličkou. Než se vrátím, musím najít ještě nějaké další odpadky.

A tak se jen přitisknu co nejbliž ke zdi, plazím se a snažím se vyhnout hubenému muži, který právě seskočil z nákladáku. Má na očích placaté, tmavé kousky skla, což mě hrozně mate.

Když se psovi zvětší oči a ztmavnou mu, je v nejvyšší pohotovosti, připravený utéct nebo se prát. Ostatní psi vědí, že se v jeho blízkosti mají mít na pozoru. Když si však lidé nasadí na oči tyhle velké tmavé placky, my psi těžko poznáme, jestli se jim oči zvětšily a ztmavly, nebo jsou to jen kusy tmavého skla.

„Ahoj, pejsku,“ zavrká na mě ten pán jako na nějaké štěně. Sáhne pro popelnici vedle toho zrádného kuřete a vysype její obsah do nákladáku.

Zarazím se. Potí se mi tlapky. Muž zní docela mile. Možná by se kolem něj dalo bezpečně proběhnout. Jenže lidem je těžké rozumět, zvláště těm, co mají na očích ty hrozné tmavé kruhy.

„Chceš pamlsek?“ zeptá se, postaví popelnici na zem a sáhne si do kapsy.

Trhnu hlavou. Slovo pamlsek znám. Je to malý kousek něčeho moc dobrého. Jenže pamlskem taky lidé lákají psy do klecí nebo do smyček chytačů psů.

A tak na muže radši vycením zuby, abych mu jasně řekla, ať mě nechá být, protože ho opravdu, opravdu nechci kousnout.

„No tak, pejsku.“ Usměje se, dřepne si na zem proti mně a hodí pamlsek přede mě, ale ne tak blízko, abych na něj dosáhla, aniž bych příliš riskovala. „Blíží se vánice. Přece tu nechceš zůstat na noc sám.“

Vycením zuby ještě o trochu víc. Nikdy bych nekousla člověka. To ale tenhle muž neví a já zoufale potřebuju prostor. Potřebuju, aby mi uhnul z cesty.

Velký muž v nákladáku spustí okýnko u své hlavy. „Nemůžeš je zachránit všechny, Filipe. Tak už pojď. Je hrozná zima.“

„Ale můžu to aspoň zkusit,“ zamumlá muž a natáhne se pro další popelnici.

Stojím úplně bez hnutí, ocas stažený mezi nohy, a jsem připravená vyrazit a utíkat, jakmile se ke mně ještě o krok přiblíží.

„Když jim máš pomoci, musí nejdřív oni věřit lidem,“ zapíchne muž v nákladáku prst do vzduchu. „Tenhle malý pytel blech vypadá, že by ti nejradši ukousnul hlavu.“

Zakňučím. Jestli se brzy nezačnu hýbat, přimrznou mi tlapky k chodníku.

Hubeňour s tmavými kruhy na očích znovu sáhne do kapsy. „Jen se bojí, vid', kamaráde? Že mě nechceš

pokousat?“ Hodí na zem další pamlssek a vycení na mě zuby, což je další věc, která mě na lidech hrozně mate. Cení zuby, když křičí a mají vztek, ale taky když jsou spokojení a veselí.

Sklopím uši dozadu a přikrčím se. Jen pro jistotu varovně zavrčím a zachňapám zuby.

Člověk zuby zase schová a zavrtí hlavou. „Tak jak chceš, ty příšerko. V noci tě bude mrzet, že nemáš teplý dům a hodnou rodinu, co by se o tebe postarala.“

Když se otočí pro další popelnici, vyrazím dopředu, ještě však stihnu sebrat ze země jeho pamlsky. Opatrně si je schovám do tlamy a pak utíkám. Uši mi plácají o hlavu jako listy na stromě ve větrné bouři.

Neohlížím se.

Utíkám.

A utíkám.

Zpátky do uličky.

Jako by na tom závisel můj život.

A možná tomu tak opravdu je.